

Η Νοσηλεύτρια στην Ελληνική Λογοτεχνία: Βιβλιοπαρουσίαση

The nurse in Greek literature – a literary review.

Author: Σάββας Καρασαββίδης

Νοσηλεύτης Κέντρο Αποκατάστασης Σερρών

Περίληψη

Η μορφή της Νοσηλεύτριας και το πολυδιάστατο έργο της σε συνδυασμό με την αδιάλειπτη παρουσία της σε όλη την πορεία της ανθρώπινης ιστορίας του τελευταίου αιώνα, αποτέλεσε έναυσμα και δημιουργικό οίστρο για συγγραφείς και λογοτέχνες. Η παρούσα εργασία παρουσιάζει τα Λογοτεχνήματα, στα οποία η Νοσηλεύτρια πρωταγωνιστεί ως μυθιστορηματικό πρόσωπο και τα οποία είναι γραμμένα και εκδόθηκαν στην Ελληνική γλώσσα. Συγκεκριμένα, η βιβλιοπαρουσίαση αφορά έργα της Ελληνικής Λογοτεχνίας από το πόλεμο του 1940 μέχρι σήμερα.

Η επιλογή των βιβλίων έγινε αντιπροσωπευτικά, ώστε να εκπροσωπείται διαδοχικά κάθε δεκαετία από ένα Λογοτέχνημα. Για κάθε παρουσίαση καταγράφονται ξεχωριστά τα βασικά χαρακτηριστικά των πρωταγωνιστών, δίνεται σε αδρές γραμμές η πλοκή και ακολουθεί ένα σύντομο και περιεκτικό σχόλιο. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η γνωστοποίηση στη Νοσηλευτική Κοινότητα της ύπαρξης αυτών των Λογοτεχνημάτων τα οποία μπορούν να λειτουργήσουν ανατροφοδοτικά για το έργο των Νοσηλευτών.

Abstract

The figure of the nurse and its multi-dimensional work in combination with its continuous presence in all the course of human history in the last century, compose the fuse and the creative impulse for writers and authors. The present study presents various works of literature, in which, nurses play the leading role as a fictional figure and they are written and published in Greek language. Specifically the book review concerns works of Greek literature starting from the war of 1940 onwards.

The selection of books has been done in order to represent successively its decade with one piece of work of literature. For every book separately, the basic characteristics are recorded, the plot is given roughly and a brief summary follows. The purpose of the present study is the notification of the nursing community for the existence of these works of literature while secondary they can work as a feedback for the work of nurses.

Εισαγωγή

Η Νοσηλευτική και οι εκπρόσωποι της αποτελούν ζωντανό κομμάτι της κοινωνίας και του εκάστοτε πολιτισμικού πλαισίου, διαμέσου του οποίου αποκτούν καταξίωση, αίγλη αλλά και υπόσταση.

Η πορεία της Νοσηλευτικής αποτυπώνεται στη διάρκεια της ανθρώπινης ιστορίας μέσα από τα γεγονότα και δημιουργήματα που συνιστούν ανεξίτηλα στίγματα και σημεία αναφοράς για τις γενιές που έρχονται.

Όπως κάθε ζωντανό κομμάτι του κοινωνικού ιστού που εμπνέει και διαποτίζει τη σκέψη και τα οράματα της ανθρώπινης ιστορίας έτσι και η Νοσηλευτική έγινε ποίημα, τραγούδι, πίνακας, ταινία, θρύλος, άγαλμα, γέννησε ήρωες και ανάστησε ελπίδες, ανέδειξε αξίες και χάλκευσε πεπειθήσεις, κατέστη μάρτυρας και συνοδοιπόρος σε τραγικές αλλά και μεγαλειώδεις στιγμές της ανθρώπινης ύπαρξης.

Πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραμάτισε η μορφή της Νοσηλεύτριας, που ως φορέας

και εκπρόσωπος της Νοσηλευτικής συγκίνησε με το έργο της, ενέπνευσε με τον ηρωισμό της αλλά και αποτέλεσε οίστρο για πολλούς δημιουργούς σε ολόκληρο τον κόσμο, εμφορούμενη από το πνεύμα και τη φιλοσοφία της Νοσηλευτικής.

Η παρούσα εργασία διαπραγματεύεται την Νοσηλευτική υπό το πρίσμα της Λογοτεχνίας και εστιάζει εξειδικευμένα την παρουσία της Νοσηλευτικής στην Ελληνική Λογοτεχνία από τον Πόλεμο του 1940 έως σήμερα.

Η μεταπολεμική περίοδος δικαιολογημένα αποτελεί σημείο εκκίνησης και αναφοράς για την παρουσία της Νοσηλευτικής στα Ελληνικά Γράμματα και τις Τέχνες, καθώς οι Νοσηλεύτριες απέκτησαν αγαπημένη θέση στην κοινωνική συνείδηση του Έλληνα με την αμέριστη προσφορά τους στον πόλεμο και τους τραυματίες.

Είναι μεγάλος ο όγκος των δημοσιεύσεων σε φύλλα ημερησίων εφημερίδων - τοπικής αλλά και πανελληνίας κυκλοφορίας - αλλά και ο αριθμός των άρθρων σε περιοδικά που μιλούν για τις Νοσηλεύτριες, τις επευφημίες και τα εγκώμια για το έργο τους την παρουσία της δίπλα στους στρατιώτες, γεγονός που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ερέθισμα αλλά και πρόδρομος των Λογοτεχνικών Βιβλίων που θα ακολουθήσουν.

Βέβαια η Νοσηλευτική αποτελούσε ήδη πραγματικότητα στην Ελλάδα, καθώς ήδη λειτουργούσαν οι περίφημες Σχολές Αδελφών στην Αθήνα. Ο πόλεμος όμως και αργότερα η φυματίωση και η λέπτρα, ανέδειξαν ακόμη περισσότερο - σε συνδυασμό με την ανάπτυξη της τυπογραφίας - το μεγαλείο της Νοσηλευτικής.

Ανώνυμοι και επώνυμοι συγγραφείς θεώρησαν τιμή και υποχρέωσή τους να γράψουν για την «αδελφή» να μιλήσουν για το έργο της, να γνωστοποιήσουν προσωπικές μαρτυρίες και να καταστήσουν την «αδελφή» πρωταγωνίστρια σε Λογοτεχνήματα. Αυτό κάνει τις γενιές των Νοσηλευτών που ακολουθούν να νιώθουν περηφάνια για την παρακαταθήκη που παρέλαβαν, αλλά και ευθύνη για την ιστορία της Νοσηλευτικής την οποία πρέπει να επεκτείνουν με το έργο τους.

Η ανεύρεση των βιβλίων αποτέλεσε μια πολύ δύσκολη και επίπονη διαδικασία. Πολλά από αυτά δεν υπάρχουν ούτε καν σε μεγάλες βιβλιοθήκες, ενώ κάποια άλλα έχουν εξαντληθεί. Έτσι, χρειάστηκε η προσωπική επικοινωνία είτε με παιδιά συγγραφέων και με νοσηλεύτριες που είναι μεγάλες σε ηλικία, για να θυμηθούν τα βιβλία που τις ενέπνευσαν.

Μειονέκτημα αποτελεί το γεγονός πως τα βιβλία που αναφέρονται σε Νοσηλεύτριες δεν κυκλοφόρησαν σε επανεκδόσεις, ενώ το αγοραστικό τους κοινό αποτελούσε αποκλειστικά ο Νοσηλευτικός κόσμος με αποτέλεσμα να μην είναι ευρέως γνωστά τα βιβλία σε όποιους δεν είχαν σχέση με τη Νοσηλευτική.

Η βιβλιοπαρουσίαση εστιάζει σε ένα αντιπροσωπευτικό βιβλίο ανά δεκαετία, από το 1940 και έπειτα. Είναι σημαντική η συγκριτική μελέτη των βιβλίων, καθώς μέσα από τις δεκαετίες αναδεικνύεται και αποτυπώνεται η εξέλιξη της Νοσηλευτικής και η πορεία της έως σήμερα. Η επέκταση της εργασίας σε συγκριτική μελέτη των βιβλίων ανά τομέα επεξεργασίας (εκπαίδευση, αξίες, κοινωνική θέση, χρήση επιστημονικών νοσηλευτικών όρων, επαγγελματική εξουθένωση, διοίκηση, διεπαγγελματικές σχέσεις κλπ) αποτελεί αντικείμενο πιο ευρύ από τα όρια και την ταυτότητα του παρόντος άρθρου, ενώ αποτελεί ήδη στοιχείο διερεύνησης που θα δημοσιευθεί μελλοντικά.

Κάθε βιβλίο παρουσιάζεται με τα βασικά του στοιχεία, την περίληψη της υπόθεσης και ένα μικρό σχόλιο. Στόχος είναι η πρώτη παρουσίαση και η γνωστοποίηση της ύπαρξης αυτών των λογοτεχνημάτων προς την Ελληνική και Κυπριακή Νοσηλευτική Κοινότητα, τόσο για ανατροφοδότηση στο έργο μας, όσο και για περαιτέρω διερεύνηση.

Βιβλιογραφικές παρουσιάσεις

ΔΕΚΑΕΤΙΑ '40

Τίτλος Βιβλίου: «Παιδικά Διηγήματα Αριθμ. 3 - Διηγήματα Νο. 2: Ο Μικρός Νοσοκόμος»

Συγγραφέας: Ανώνυμος

Εκδοτικός Οίκος: Αδελφότης Θεολόγων «Η ΖΩΗ»

Έτος Έκδοσης: 1940 (2η)

Σελίδες: Συνολικά 93

Το Διήγημα Νο. 2: «Ο Μικρός Νοσοκόμος» καταλαμβάνει σελίδες 15.

Υπόθεση: Ο Φώτος, παιδί πολύτεκνης οικογένειας, πηγαίνει να συμπαρασταθεί στον πατέρα του που δεν έχει γνωρίσει. Όταν αυτός ήταν μωρό, ο πατέρας του έφυγε στην Αμερική μετανάστης και γύρισε στον Πειραιά άρρωστος. Ένα τηλεγράφημα τους ενημέρωσε πως νοσηλεύεται βαριά σε Νοσοκομείο του Πειραιά. Μπαίνοντας στο Νοσοκομείο, ο θυρωρός οδηγεί τον Φώτο σε ένα θάλαμο και του δείχνει τον πατέρα του. Από εκείνη τη στιγμή ο Φώτος αναλαμβάνει τη φροντίδα του άρρωστου πατέρα του, ενώ άγρυπνος συμπαραστάτης και καθοδηγητής του είναι μια Νοσηλεύτρια που τον διδάσκει να μετράει τη θερμοκρασία, να στρώνει το κρεβάτι και να φροντίζει παραδειγματικά. Οι σκηνές που εξελίσσονται είναι συγκινητικές, όταν ο πατέρας πεθαίνει, ενώ αποδεικνύεται πως τελικά είχε γίνει λάθος στο όνομα του ασθενή και πως, όσο διάστημα ο Φώτος φρόντιζε έναν άγνωστο, ο πατέρας του είχε γυρίσει υγιής στο σπίτι τους στο χωριό.

ΣΧΟΛΙΟ: Οι συνομιλίες της Νοσηλεύτριας και του Φώτου, καθώς και τα συναισθήματα τη μορφή της μητέρας και συμπαραστέκεται στοργικά στο μικρό παιδί. Πολύ όμορφη είναι η στιγμή του τέλους, που η Νοσηλεύτρια δίνει ένα μπουκέτο τριαντάφυλλα στον Φώτο και τον ξεπροβοδίζει από την πύλη του Νοσοκομείου.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ '50

Τίτλος Βιβλίου: «Ηρώων Γη - Αναμνήσεις από το Αλβανικό Έπος»

Συγγραφέας: Ανώνυμος

Εκδοτικός Οίκος: Αδελφότης Θεολόγων «Η ΖΩΗ»

Έτος Έκδοσης: 1950 (1η)

Σελίδες: 360

Υπόθεση: Η Άννα, η Ασπασία, η Χάρης και η Μάρθα είναι τέσσερις νέες κοπέλες που η φιλία τους χαλκεύτηκε τα χρόνια που σπούδαζαν στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας. Κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ξεσπά ο Ελληνοϊταλικός Πόλεμος και αποφασίζουν να ενταχθούν στο Σώμα των Εθελοντριών Αδελφών του Ερυθρού Σταυρού, προσφέροντας τις υπηρεσίες τους στα μετόπισθεν σε ένα μεγάλο Νοσοκομείο της Αθήνας. Κάθε μία τοποθετείται υπεύθυνα σε ένα θάλαμο με τραυματίες. Εκεί, ξεδιπλώνουν τα χαρίσματά τους, υπηρετούν με αυταπάρνηση τους Έλληνες στρατιώτες και μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν το θάνατο κατάματα. Η εκπαίδευσή τους στα Νοσηλευτικά καθήκοντα συμπορεύεται με την προσωπική τους ωρίμανση και η διακύμανση των συνθηκών του πολέμου τις φέρνει αντιμέτωπες με τους κατακτητές Ιταλούς, που επιτάσσουν το Νοσοκομείο τους. Τα οργανωτικά τους χαρίσματα, το χαμόγελο τους και οι κόποι τους βρίσκουν ανταπόκριση άμεσα στους τραυματίες του πολέμου και η παρουσία τους καθίσταται εστία παραμυθητική και φάρος παρηγοριάς στους στρατιώτες που καθημερινά παλεύουν με το θάνατο. Κάποτε ο Πόλεμος τελειώνει και οι τέσσερις φίλες, γεμάτες αναμνήσεις και βιώματα αρχίζουν ξανά τη ζωή τους.

ΣΧΟΛΙΟ: Εντυπωσιακές παρεμένουν οι περιγραφές που αναφέρονται στην υποστήριξη του τραυματία πριν από το θανάτο του, ενώ ιδιαίτερα συγκινητικές είναι οι αναφορές στα καθήκοντα που επιτελούν οι Εθελόντριες. Ανάμεσα σε αυτά κυριαρχεί το γράψιμο της αλληλογραφίας, μιας και οι τραυματίες αδυνατούν να επικοινωνήσουν διαφορετικά με τους συγγενείς τους. Ταυτόχρονα, υπάρχει μια διάχυτη αίσθηση ηρωισμού και νίκης, ενώ καθώς ξετυλίγεται το λογοτεχνικό κουβάρι, ενώ η πλοκή

διανθίζεται με ιστορικές μάχες και κατορθώματα, που αφηγούνται οι τραυματίες που συμμετείχαν σε αυτά.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ '60

Τίτλος Βιβλίου: «Η Μεγάλη Κατάκτησις»

Συγγραφέας: Ανώνυμος Εκδοτικός Οίκος: Αδελφότης «ΕΥΣΕΒΕΙΑ» Έτος Έκδοσης: 1960 (2η) Σελίδες: 118

Υπόθεση: Η Αγγελική, μια νέα κοπέλα που μόλις τελείωσε το Λύκειο, αποφασίζει έπειτα από συζήτηση με μια θεία της που είναι Νοσηλεύτρια, να πάει στην Αθήνα και να σπουδάσει Νοσηλευτική. Οι γονείς της αντιδρούν έντονα, ενώ ο αδελφός της δεν επιθυμεί πια να την ξέρει. Μπαίνει στη Σχολή και αρχίζει να αντιμετωπίζει δυσκολίες, τις οποίες ξεπερνά με υπομονή και επιδίδεται με επιμέλεια στις σπουδές της. Η επαφή της με τους ασθενείς και την ιστορία της ζωής τους, η έφεση που έχει στη συνομιλία μαζί τους αλλά και η ευγενική ψυχή της, την καθιστούν σύντομα στα μάτια των συναδέλφων της σημαντική και αναγκατάστατη συνεργάτρια. Ταυτόχρονα, της γίνεται πρόταση να αναλάβει την δημιουργία ενός μικρού Νοσηλευτικού Σταθμού σε κάποιο νησί με κρατούμενους. Η Αγγελική αποδέχεται την πρόταση και ξεκινά το ταξίδι για το νησί. Όταν φτάνει εκεί, βρίσκεται αντιμέτωπη με πολυάριθμα τεχνικά και διαπροσωπικά προβλήματα, ενώ για να καταφέρει να κερδίσει την αποδοχή, την επιβεβαίωση και την αναγνώριση για το έργο της περνά αρκετός καιρός. Κάποτε, το Νοσοκομείο της την καλεί πίσω και αφήνοντας το νησί και το έργο που εκεί δημιούργησε, βιώνει το μεγαλύτερο συναίσθημα της επαγγελματικής της ζωής: Την αγάπη και την αναγνώριση, που τόσο επίπονα επίδωκε.

ΣΧΟΛΙΟ: Αν και το βιβλίο είναι γραμμένο με απλό και λιτό τρόπο, καταφέρνει να συγκινήσει και να δώσει την ουσία της Νοσηλευτικής, που είναι η αγάπη και η επικοινωνία με τον άρρωστο. Εντυπωσιακή είναι η αναφορά στα διοικητικά και οργανωτικά χαρίσματα της Αγγελικής στην προσπά-

θεία της να δημιουργήσει το Νοσηλευτικό σταθμό στο νησί των κρατουμένων.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ '70

Τίτλος Βιβλίου: «Στα σύνορα της ζωής»

Συγγραφέας: Ιωσήφ Δ. Αγαπητός Εκδοτικός Οίκος: Εκδόσεις Καρδιάς Έτος Έκδοσης: 1972 (1η) Σελίδες: 122

Υπόθεση: Η Αγάπη κατάγεται από ένα χωριό της Θεσσαλίας. Τελειώνοντας το Λύκειο, οι γονείς της την προωθούν για την Παιδαγωγική Ακαδημία, όμως, αποφασίζει να ακολουθήσει το επάγγελμα της «Αδελφής». Σε αυτή της την απόφαση βρίσκει συμπαράστατη τον Ιερέα του χωριού της ενώ οι γονείς της αντιδρούν. Οι σπουδές της τελειώνουν και η Αγάπη διορίζεται σε ένα Νοσοκομείο της Αθήνας. Εκεί προσφέρει τις υπηρεσίες της σε καρκινοπαθείς, ενώ ταυτόχρονα συνδέεται πολύ με τις συναδέλφους της και δεν είναι λίγες οι φορές που εργάζεται υπερωριακά για να καλυφθούν οι ανάγκες του Νοσοκομείου. Από τα χέρια της περνούν όλες οι κατηγορίες των ανθρώπων και μια μεγάλη γκάμα ασθενειών. Το πολύπλευρο έργο της ολοκληρώνεται, όταν αρρωσταίνει ο αδελφός της και αργότερα ο Ιερέας του χωριού της, στον οποίο και ανταποδίδει την ευγνωμοσύνη για την υποστήριξη της επιλογής του επαγγέλματος της.

ΣΧΟΛΙΟ: Το βιβλίο εστιάζεται περισσότερο στα εσωτερικά χαρίσματα και στην σκέψη της Νοσηλεύτριας ως Λειτουργού στον τομέα της υγείας. Παρουσιάζει την Αγάπη, ως σκληρά εργαζόμενη με εσωτερικό σύστημα ανατροφοδότησης. Αυτό δεν είναι άλλο παρά οι ιδέες της και η φιλοσοφία της, που επικεντρώνονται στην έννοια της προσφοράς και της αγάπης προς τον άρρωστο. Αυτός ο ιδεαλισμός λειτουργεί θαυμάσια ως κίνητρο, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που την έχει στηρίξει εκεί που όλα είχαν καταρρεύσει. Η Νοσηλεύτρια παρουσιάζεται με όλες τις αρετές και τα χαρίσματα, σε μια ιδανική και εξιδανικευμένη μορφή, που συγκινεί και εμπνέει ακόμα και όσους τίθενται προκατειλημμένα *απέναντι στο έργο της*.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80

Τίτλος Βιβλίου:

«Θάλαμος Οκτώ, Αδελφή Σαββίνα»

Συγγραφέας: Σώτος Χονδρόπουλος Εκδοτικός Οίκος:

Αυτοέκδοση Έτος Έκδοσης: 1984 (1η) Σελίδες: 127

Υπόθεση: Η Σαββίνα, η μικρότερη από τις τρεις κόρες της κυρίας Ευνίκης από το Ναύπλιο, δέχεται καταιγισμό από προξενιά για να παντρευτεί, μιας και οι μεγαλύτερες αδελφές της αποκαταστάθηκαν. Η ίδια όμως αρνείται πεισματικά και θέλει να εκπληρώσει το όνειρο της: Να πάει στη Σχολή της Βασίλισσας («Ευαγγελισμός») και να γίνει «Αδελφή Νοσοκόμος». Η μητέρα της πεθαίνει και η Σαββίνα αποφασίζει με τη στήριξη της θείας της, να πάει στην Αθήνα. Εκεί, περατώνει τις σπουδές της και τοποθετείται σε Νοσοκομείο της Αθήνας. Η μηνιγγίτιδα, ο Δάγκειος Πυρετός και η φυματίωση αποτελούν κυρίαρχες ασθένειες το 1907, εποχή που διαδραματίζεται η ιστορία. Ταυτόχρονα με το έργο της, οι πιέσεις τόσο από την οικογένειά της, όσο και μέσα από το Νοσοκομείο για την αποκατάσταση της συνεχίζονται, ώσπου η Σαββίνα γνωρίζει τον Ιερέα του Νοσοκομείου και αφοσιώνεται στο έργο της. Ο πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος ξεσπά, ενώ αργότερα η Σαββίνα υποδέχεται τους πρόσφυγες της Σμύρνης. Ανάμεσά τους και η - αγνοούμενη από τη Μικρασία - γιαγιά της, που την αναγνωρίζει νοσηλεύοντάς την στο Νοσοκομείο που εργάζεται. Η ζωή της περνά μέσα στην προσφορά και στο τέλος της ζωής της, της απονέμεται ο «Χρυσός Σταυρός του Σωτήρος», τιμή για την πολυετή και πολύπλευρη προσφορά της.

ΣΧΟΛΙΟ: Το βιβλίο αποτελεί αναπαράσταση της ζωής μιας Νοσηλεύτριας, όπως αποτυπώνεται στο ημερολόγιο της, που βρέθηκε μετά το θάνατο της. Η καθαρεύουσα στην οποία είναι γραμμένο δυσκολεύει λίγο την ανάγνωση του βιβλίου, ενώ σημαντικό στοιχείο του βιβλίου είναι οι ιστορικές αναφορές σε ονόματα και γεγονότα των αρχών του 20ου αιώνα. Παρόλα αυτά, το βιβλίο μας ταξιδεύει σε εποχές που η Νοσηλευτική έκανε τα πρώτα της βήματα στην Ελλάδα, ενώ η αρχοντιά και η νοσταλγία που αποπνέει το βιβλίο, κάνει τον ανα

γνώστη να νιώθει πως ουσιαστικά πρόκειται περισσότερο για ιστορικό βιβλίο παρά για Λογοτέχνημα. Σημαντικό σημείο του βιβλίου αποτελεί η Βράβευση της Σαββίνας για το έργο της.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90

Τίτλος Βιβλίου:

«Στο δρόμο της αγάπης»

Συγγραφέας: Δέσποινα Β. Τυμπανίδου

Εκδοτικός Οίκος: Χριστιανική Ένωσης «Η ΕΛΠΙΣ».

Έτος Έκδοσης: 1993, Νοέμβριος (2η)

Σελίδες: 255

Υπόθεση: Η Χριστίνα κατάγεται από ένα χωριό των Σερρών. Αν και έχει πετύχει στην Παιδαγωγική Ακαδημία, εκπληρώνοντας το μεγαλύτερο όνειρο του δασκάλου - πατέρα της, επιλέγει την Σχολή Διπλωματούχων Αδελφών του Ερυθρού Σταυρού. Εκεί, επιδιέχεται με ιδιαίτερο ζήλο στις απαιτητικές σπουδές των τεσσάρων χρόνων, ενώ η επαγγελματική της σταδιοδρομία της επιφυλάσσει αρκετές εκπλήξεις. Με την πάροδο των χρόνων γίνεται Προϊσταμένη και αναλαμβάνει καθήκοντα σε μια δύσκολη κλινική, όπου αντεπεξέρχεται με ιδιαίτερη ικανότητα στις απαιτήσεις του έργου της. Κάποια στιγμή, της δίνεται η δυνατότητα να φύγει στο εξωτερικό για να παρακολουθήσει Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Όταν επιστρέφει, τοποθετείται ως Διδάσκουσα στην Σχολή από την οποία πριν χρόνια αποφοίτησε, ενώ ανεβαίνει όλη τη σκάλα της ιεραρχίας και διορίζεται Διευθύνουσα του Νοσοκομείου, στο οποίο αναλώθηκε τόσα χρόνια.

ΣΧΟΛΙΟ: Γοαμμένο με ιδιαίτερη αγάπη το βιβλίο αποτελεί καθρέφτη για όλους τους Νοσηλευτές, καθώς αποτυπώνει πλήρως και παρασπικτότα τα φοιτητικά χρόνια των Νοσηλευτών, τα βιώματα και τις κλινικές ασκήσεις, τα μαθήματα, τα πηγαδάκια, τις Διδάσκουσες, όλο αυτό το μαγικό κόσμο της Νοσηλευτικής στο προπτυχιακό επίπεδο. Χωρισμένο σε δύο μέρη («Μαθητεία» και «Ωριμα Χρόνια») περιγράφει αναλυτικά τη Νοσηλεύτρια και το έργο της και εισάγει νέα δεδομένα, όπως η Επαγγελματική Εξουθένωση, οι Μεταπτυχιακές Σπουδές,

οι Διοικητικές Θέσεις και οι Διεπαγγελματικές Σχέσεις. Διαβάζοντάς το, ο κάθε Νοσηλευτής νομίζει πως γράφτηκε για τον ίδιο, ενώ τα γεγονότα που περιγράφονται αποτελούν κοινό τόπο για ολόκληρη τη Νοσηλευτική Κοινότητα. Συγκινητική όμως παραμένει η περιγραφή της Νοσηλεύτριας που στην προσπάθειά της να σώσει τον ασθενή από τη φωτιά, όρμησε αφήφιστα και θυσιάσε τη ζωή της, σώζοντας τη ζωή του ασθενούς.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ '00

Τίτλος Βιβλίου: «Έρως, θέρος, Πόλεμος»

Συγγραφέας: Ευγενία Φακίνου Εκδοτικός Οίκος: Εκδόσεις Καστανιώτη Έτος Έκδοσης: 2003, Απρίλιος (1η) Σελίδες: 427

Υπόθεση: Το 1919 γεννήθηκε ένα μικρό κοριτσάκι στη Σύμη, η Μαρία. Κόρη υπερ- πολύτεκνης οικογένειας, οι γονείς της σκέφτηκαν να την μορφώσουν. Για το σκοπό αυτό την έστειλαν στην θεία της στην Αίγυπτο, στη διάνοιξη της Διώρυγας του Σουέζ - που την εποχή εκείνη μαγνήτιζε πολλούς άνεργους Έλληνες, όπως την οικογένεια της θείας της. Η Μαρία συνδέεται φιλικά με τη Μαντάμ Αλουάρ, μια συνταξιούχο Γαλλίδα Μαία, μαθαίνει γαλλικά και βασικές δεξιότητες Νοσηλευτικής και παρακολουθεί μαθήματα Νοσηλευτικής σε μια κεντρική κλινική της περιοχής. Τα χρόνια περνούν, ο πόλεμος ξεσπά και η Μαρία παντρεύεται ένα Έλληνα ναυτικό και επιστρέφει στην Ελλάδα. Στην πατρίδα πια δικτυώνεται και επιτελεί το έργο της κάνοντας ενέσεις. Σύντομα γίνεται γνωστή και η φήμη της, της αποφέρει όλα τα απαραίτητα οικονομικά οφέλη για να ζήσει την οικογένειά της με τα δύο παιδιά της.

ΣΧΟΛΙΟ: Η ατμόσφαιρα της μυστηριώδους Αιγύπτου, το αίσθημα της ξενιτιάς και της νοσταλγίας της πατρίδας, η προπολεμική Νοσηλευτική, ο Πόλεμος και ο έρωτας, συνυφαίνουν μια όμορφη εικόνα των αρχών του 20ου αιώνα, τότε που ακόμη έβραζαν τις σύριγγες ενώ το ηλεκτρικό ρεύμα θεωρείτο πολυτέλεια. Η εικόνα της Νοσηλεύτριας που κάνει ενέσεις στη γειτονιά, είναι ιδιαίτερα οικεία στους αναγνώστες,

ενώ η συγγραφέας εστιάζει τόσο στην επαφή της Μαρίας με τον κοινωνικό περίγυρο, όσο και στην προσωπική της ζωή. Η Μαρία κατακτά θέση στη συνείδηση της κοινότητας για το έργο που επιτελεί, ενώ σημαντική είναι η διάσταση που δίνεται στον αντίκτυπο που επιφέρει το άστατο ωράριο στην οικογενειακή ζωή. Γενικά είναι ανάλαφρο και όμορφο λογοτέχνημα, μέσα από το οποίο η Νοσηλεύτρια αναδεικνύεται ως βασικός οικονομικός υποστηρικτής της οικογένειας αλλά και απαραίτητο στοιχείο στη συνείδηση της κοινότητας στην οποία ζει και εργάζεται.

Συζήτηση - Συμπεράσματα

Γενικά φαίνεται το γεγονός πως η Νοσηλεύτρια, με τη ζωή και το έργο της, αποτέλεσε αλλά και αποτελεί αγαπημένο πρόσωπο και επιθυμητή πρωταγωνίστρια για τους Έλληνες συγγραφείς. Η σημαντική πλειοψηφία των Λογοτεχνών προέρχεται από τους εκκλησιαστικούς χώρους, οι οποίοι συνέδεαν πάντα τη Νοσηλεύτρια με τον ηρωισμό και την αγάπη.

Η Νοσηλεύτρια αποτελεί μια από τις λίγες επαγγελματικές φυσιογνωμίες που η μορφή της υμνήθηκε και εξιδανικεύτηκε μέσα από τη Λογοτεχνία. Βέβαια, αναμφισβήτητα η Νοσηλεύτρια ως μυθιστορηματικό πρόσωπο υπάρχει και σε άλλα βιβλία, των οποίων την ύπαρξη μπορεί να αγνοούμε γι' αυτό και η παρούσα δημοσίευση κινείται και προς την ευαισθητοποίηση του Νοσηλευτικού κόσμου για την ανίχνευση αυτών των βιβλίων.

Κοινή διαπίστωση συνιστά το γεγονός πως η συγγραφή ενός λογοτεχνικού βιβλίου με θέμα τη Νοσηλεύτρια απαιτεί από το συγγραφέα άμεση επαφή και γνώση για το Νοσηλευτικό λειτουργήμα και την Ιατρική Ορολογία, κάτι που σαφώς διαφαίνεται στα παραπάνω βιβλία. Ίσως η προσωπική εμπειρία με χώρους υγείας ή η ανεύ- ρευση του προσωπικού ημερολογίου κάποιας Νοσηλεύτριας να αποτέλεσε το έναυσμα για μια συγγραφική προσπάθεια, που μεταμορφώθηκε σε ένα Λογοτέχνημα αφιερωμένο στο Νοσηλευτικό κόσμο.

Η αποτίμηση του έργου των Συγγραφέων που εμπνεύστηκαν από την Νοσηλεύτρια και το έργο της

θα είναι μακροχρόνια και ίσως μας εκπλήξει. Για τους Νοσηλευτές του μέλλοντος η ύπαρξη αυτών των βιβλίων θα αποτελεί οδοδείκτη, ιστορική αναφορά αλλά και σφυγμομέτρητή του έργου τους και της έμπνευσης που αυτό θα πρέπει να προκαλέσει.

Εξάλλου η Νοσηλευτική μας έχει τιμηθεί στις καρδιές των ανθρώπων εδώ και χρόνια. Ίσως έρχεται η στιγμή που κάποιος Νοσηλευτής, κάπου στον κόσμο, σε ανύποπτο χρόνο, θα εμπνεύσει με το έργο του ένα Συγγραφέα, το βιβλίο του οποίου θα κερδίσει ένα Νόμπελ Λογοτεχνίας.

Βιβλιογραφία

- Ανωνύμου - (1940) *Παιδικά Διηγήματα, Αριθμ. 3*, Έκδοσις Δευτέρα, Αθήναι: Αδελφότης Θεολόγων Η «ΖΩΗ».
- Ανωνύμου - (1950) *Ηρώων Γη, Αναμνήσεις από το Αλβανικό Έπος*, Αθήναι: Αδελφότης Θεολόγων Η «ΖΩΗ».
- Ανωνύμου - (1960) *Η Μεγάλη Κατάκτησις*, Έκδοσις Δευτέρα, Αθήναι: Έκδοσις Αδελφότητος «ΕΥΣΕΒΕΙΑ».
- Αγαπητού, Ι.Δ. (1972) *Στα σύνορα της ζωής*. Ν. Ιωνία: Εκδόσεις Καρδιάς.
- Χονδρόπουλου, Σ. (1984) *Θάλαμος Οκτώ*, Αδελφή Σαββίνα, Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Τυμπανίδου, Δ.Β. (1993) *Στο δρόμο της αγάπης*, Έκδοσις Τρίτη, Αθήναι: Χριστιανική Ένωσις «Η ΕΛΠΙΣ».
- φακίνου, Ε. (2003), *Έρως, θέρος, Πόλεμος*, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.